

שלא נראו לארוס כלל. אבל נדרים שנדרה עוד בהיותה ארוסה, ונראו לארוס בחייו, לא מצי מיפר אב, לא יוכל האב לחזור ולהפר לבד.

ומתריצין:

אין לומר כך. כי אי, אם הפסוק אמור בנדרים שלא נראו לארוס, הרי את זאת, מהפסוק "בנעוריה בית אביה" נפקא:

משם יש ללמוד שכל זמן נעוריה, כשאינה נשואה או מאורסת, הרי היא ברשות אביה ואביה מפר את נדריה.

ובהכרח, שהפסוק "ואם היו תהיה לאיש" אמור אף בנדרים שנדרה בחיי בעלה.

שנינו במשנה: בזה יפה כח האב מכח הבעל.

בדבר אחר יפה כח הבעל מכח האב — שהבעל מיפר בבגר, והאב אינו מיפר בבגר.

והוינן בה: היכי דמי שהבעל מיפר בבגר?

אילימא, במקרה שקידשה כשהיא נערה, ובגרה בתוך זמן האירוסין, וזהו הדין שבעל מיפר בבגר.

אין לפרש כך. כי —

מכדי, הרי, מיתה של האב מוציאה את הבת מרשות האב, כי כיון שמת האב פקעה זכותו בבתו, ואינו יכול להורישו לבניו.

ואף בגרות של הנערה מוציאה את הבת מרשות האב, דכתיב "בנעוריה בית אביה". בנעוריה, ולא בבגרותה.

ויש להשוות את שני הדינים:

ומשנינן: משום דאמר קרא "בנעוריה בית אביה" —

ומשמע, אפילו כשמת האב עדיין היא נחשבת ב"בית אביה". ולכן אין הבעל יכול להפר לבד.

שנינו במשנה: מת הבעל — נתרוקנה רשות לאב.

והוינן בה: מנלן דין זה?

אמר רבה: דאמר קרא "ואם היו תהיה לאיש, ונדריה עליה".

מכך שאמר הכתוב "היו תהיה", משמע שהפסוק מדבר בשתי הויות. דהיינו, שנתקדשה פעם שניה, לאחר מיתת בעלה הראשון.

ב-1 ומקיש הכתוב קודמי הויה שניה לקודמי הויה ראשונה [הוקשו הנדרים שקדמו להויה השניה, לנדרים שקדמו להויה הראשונה].

מה הנדרים שהם קודמי הויה ראשונה — אב מיפר אותם לחודיה, שהרי נדרה אותם כשעדיין לא נתארסה —

אף הנדרים שהם קודמי הויה שניה — אב מיפר לחודיה.

נמצינו למידים, שלאחר מיתת הבעל היא חוזרת לרשות אביה, ויכול האב להפר לבד.

ומקשינן:

ואימא, הני מילי — אולי נאמר שפסוק זה שיכול האב לחזור ולהפר אחר מיתת הבעל, אמור רק לגבי נדרים שנדרה לאחר מיתת הבעל, ולא נראו לארוס בחייו. שנדרים אלו דומים לנדרים הקודמים להויה ראשונה,

מה במיתה של האב לא נתרוקנה רשות האב
לבעל —

בבוגרת — למה לי שהות של י"ב חודש כדי
להנשא?

אף בבגרות של הנערה נאמר שלא נתרוקנה
רשות האב לבעל, ולא יוכל הבעל להפר
לבד לאחר שבגרה. אלא יש לפרש בענין
אחר.

והלא בבוגרת — בל' יום סגוי, די לה! כיון
שבבוגרת תקנו לה חכמים ל' יום בלבד לזמן
הנישואין?!

אלא, תני, צריך לתקן ולקרוא במשנה כך:
בוגרת, ונערה ששהתה י"ב חודש.

שקידשה כשהיא בוגרת, והגיע זמן שקבעו
לה חכמים להינשא. ותקנו חכמים, שאם
אחר הבעל ולא נשאה במועד, חייב
במזונותיה כמו שחייב בהן אחרי הנישואין.
וכיון שזמן זה נחשב כמו אחרי הנישואין,
יכול אז הבעל להפר לבד⁽²⁰⁾.

ואכן בבוגרת, כבר לאחר ל' יום יכול הבעל
להפר.

ועתה חוזרת הגמרא לקושיא הקודמת:

ומקשינן: הא תנינא להא דינא, חדא זימנא,
לקמן —

מכל מקום, קשיא למה הוצרך התנא לומר
דין זה של בוגרת? והרי דין זה נשנה
במשנה לקמן.

ומתרצת הגמרא שני תירוצים:

דתנן בך עג ב: הבוגרת ששהתה י"ב חודש
אחר שהתארסה [וזהו הזמן שקבעו לה
חכמים להינשא] —

איבעית אימא, הכא דוקא, עיקר החידוש
הוא כאן, במשנתנו, ובוגרת דקתני התם,
במשנה לקמן, הוא בדרך אגב, משום דבעי
איפלוגי, לבאר את מחלוקת רבי אליעזר
ורבנן שם, הזכיר גם את זמנה של הבוגרת.

איבעית אימא [ואפשר לומר]:

וכיון ששינינו דין זה של בוגרת לאחר זמן
הנישואין במשנה לקמן, למה הוצרך התנא
לומר זאת גם במשנתנו?

שבוגרת דוקא [שעיקר החידוש של דין זה
הוא לקמן, במשנה של בוגרת], ובמשנתנו
נכתב דין זה משום דאידי דנסיב רישא
בזה, נסיב סיפא נמי בזה [דאגב כך שכתב
התנא ברישא, בזה יפה כח האב מכח הבעל,
כתב גם שבבוגרת יפה כח הבעל מכח
האב]:

ואגב שהובאה משנה זו כאן, מפרשת
הגמרא משנה זו:

הא גופא קשיא:

אמרת: הבוגרת ששהתה י"ב חודש.

20. הנישואין, אין הבעל יכול להפר לבד, כיון
שרשות האב לא נפקעה עדיין [קראן אורה]

20. דין זה אינו אלא בבוגרת, שאינה ברשות
אביה, לכן כיון שהגיע זמן הנישואין הרי היא
ברשות בעלה. אבל בנערה, אפילו אם הגיע זמן